Dosarul nr.3-1956/2022

2-22110032-12-3-29072022-1

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

12.03.2024 mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,

Președintele ședinței, judecător Liudmila Holeviţcaia,

Grefier Maria Meșter,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul –*** la data de 29.07.2021 s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare, CNAS), prin care a solicitat:

- anularea parțială a deciziei CNAS*****din 24.05.2022;

- obligarea CNAS să includă în tabelul „Perioade Asigurate” din Decizia*****din 24.05.2022, perioada de muncă: 21.03.1980 – 21.07.1982, în care reclamantul a activat în calitate de antrenor superior la lupta liberă în cadrul DSO”Kolhoznicul” din Școala

Sportivă pentru Copii din Nisporeni;

- obligarea efectuării recalculării mărimii pensiei pentru *****(IDNP)***** luând în calcul, inclusiv și perioada de muncă 21.03.1980-21.07.1982;

În argumentarea acțiunii depuse reclamantul a invocat că, pe parcursul perioadei de muncă din data de 21.03.1980 - 21.07.1982, a activat în calitate de antrenor superior la lupta liberă în cadrul DSO „Kolhoznicul" din Școala Sportivă pentru Copii din Nisporeni.

Invocă reclamantul că, prin Decizia CNAS*****din 24.05.2022 (adusă la cunoștință la 24.05.2022), în baza cererii cu *****din 29.03.2022, i-a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă, în conformitate cu Legea nr.156 din 14.10.1998, privind sistemul public de pensii.

Reclamantul prezintă ca dovadă a activității în organizația menționată pentru perioada 21.11.1979 - 21.07.1982, confirmările foștilor angajați, foștilor discipoli sportivi cărora le-a fost antrenor și care în acea perioadă au obținut rezultate sportive de performanță pe plan republican și nu numai, însă din considerente neîntemeiate, reprezentanții CNAS (din teritoriu) au inclus doar o parte din perioada de activitate în cadrul DSO „Kolhoznicul" din Școala Sportivă pentru Copii din Nisporeni, și anume 21.11.1979-20.03.1980, iar perioada de după avansare în funcție 20.03.1980-21.07.1982 nu a fost inclusă.

Prin urmare, fără careva argumente (probe, expertiză ș.a.m.d.) ce ar pune la îndoială autenticitatea înscrisului, semnăturii și ștampilei din 21.07.1982, reprezentanții CNAS i-a fost exclusă o perioadă considerabilă din stagiul de muncă.

Reclamantul la data de 21.06.2022 în conformitate cu prevederile legislației naționale s-a adresat în adresa CNAS o contestație prin care a solicitat: - modificarea parțială a Deciziei CNAS*****din 24.05.2022; - includerea în tabelul „Perioade Asigurate" perioada de muncă: *****, în care a activat în calitate de antrenor superior la lupta liberă în cadrul DSO„Kolhoznicul" din Școala Sportivă pentru Copii din Nisporeni și recalcularea mărimea pensiei, luând în calcul, inclusiv și perioada de muncă 20.03.198021.07.1982

Reclamantul menționează că prin scrisoarea ***** din 30.06.2022 (expediată prin Poșta Moldovei la 01.07.2022) parvenită de la CNAS a fost informat, că: „Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare realizat până la 01.01.1999, conform art.51 al Legii nr.156/1998 și Regulamentului privind modalitatea de calcul a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, este carnetul de muncă.

In stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada indicată 21.07.1982 de la DSU„Kolhoznicul", deoarece **inscripția este înscris cu alt stilou** (fapt despre care a fost informat reclamantul prin scrisoare.

Argumentează reclamantul că prin răspunsul primit de la CNAS se observă clar contrazicere între abzațele nr.3, 4 cu abzațul nr.6, prin care CNAS explică (după cum este

indicat și în legislație) că numai în cazul când: „In lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de pentru confirmarea stagiului se iau în considerație adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului(...), însă în abzațul nr.6 tot CNAS indică că singurul impediment pentru care nu a fost inclusă perioada indicată în carnetul de muncă 21.03.1980-21.07.1982 de la DSU „Kolhoznicul", este: "deoarece inscripția cu privire la ordinul de eliberare este înscris cu alt stilou", însă un astfel de motiv nu este prevăzut și reglementat de normele legale din RM.

Reclamantul atenționează că CNAS nu a pus sub dubii semnăturile aplicate de conducători, ștampilele sau informația înscrisă în carnetul de muncă, dar a invocat că anume culoarea unui înscris este efectuată cu alt stilou.

Reiterează reclamantul că e și firesc ca în perioada 21.03.1980-21.07.1982 în secția cadre a DSO"Kolhoznicul" din Școala Sportivă pentru Copii din Nisporeni un stilou nu a putut servi mai mult de doi ani de zile, s-a epuizat și a apărut necesitatea de a fi înlocuit cu alt stilou.

Indică că decizia de pensionare este actul prin care CNAS stabilește drepturile de pensie ale unei persoane care îndeplinește condițiile de pensionare.

Contestarea deciziei de pensionare în instanța reprezintă modul prin care un pensionar nedreptățit poate sa obțină, fie o anulare parțiala, fie chiar totala a deciziei de pensionare contestate în așa fel în care drepturile de pensie să fie calculate legal.

În susținerea cererii de chemare în judecată reclamantul face trimitere la Legea nr.156 din 14.10.1998, privind sistemul public de pensii:

Conform normelor art.30 (Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor): Pensiile se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate. Modul de organizare a activităților privind stabilirea și plata pensiilor se stabilește de Guvern.

Prin prisma art.51 (Confirmarea stagiului de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale), legislatorul stabilește: Stagiul de cotizare realizat anterior implementării evidenței individuale se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte acte eliberate în modul stabilit. Modul de confirmare a stagiului de cotizare menționat la alin.(l) se stabilește de către Guvern.

Totodată, legislatorul acorda dreptul la apărare solicitanților de pensie, prin normele art.40(Contestarea deciziei de pensionare), care prevăd: Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casa Națională de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, conform pct.pct.69,70 din Hotărârea Guvernului nr.165 din 21.03.2017, este carnetul de muncă. In lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Pentru confirmarea stagiului de cotizare se iau în considerare numai datele referitoare la perioadele de lucru incluse în carnetele de muncă, conform documentelor. Adeverințele ce confirmă perioadele de muncă trebuie să conțină, de asemenea, temeiul în baza cărora au fost eliberate.

Reclamantul își întemeiază acțiunea în contencios administrativ pe prevederile art.20 din Constituția Republicii Moldova, art.51 din Legea nr.156 din 14.10.1998, art.art.19, 20, 196, 209, 162-168, 209, 211, 212, 224 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, art.6 CEDO.

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul *****a susținut acțiunea în sensul formulat și a solicitat admiterea integrală a acesteia, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Pârâtul – Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, prin referința din 24.10.2022, ***** nu a recunoscut acțiunea reclamantului *****și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale, CNAS invocă următoarele contraargumente: potrivit prevederilor legislației în vigoare prestațiile de asigurări sociale, pensia pentru limita de vârstă se stabilește conform prevederilor Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii în vigoare de la 01.01.2017 și Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165/2017, fiind prevăzute expres condițiile de realizare a dreptului solicitat.

În conformitate cu prevederile art.41 alin.(l) din Legea nr.156/1998, bărbaților li se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei de 63 ani, dacă confirmă un stagiu de cotizare total de 34 ani pentru o pensie integrală sau un stagiu de cotizare minim de 15 ani pentru o pensie calculată proporțional.

Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare realizat până la 01.01.1999, conform art.51 al Legii nr. 156/1998 și Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, **este carnetul de muncă.**

În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă ***include înscrieri incorecte și imprecise*** sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite

perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

În rezultatul examinării dosarului de pensionare s-a constatat, că de la 13.02.2022 reclamantul beneficiază de pensie pentru limită de vârstă. În stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada indicată în carnetul de muncă 21.03.1980 - 21.07.1982 de la DSU„Kolhoznicul", deoarece inscripția cu privire la ordinul de eliberare este scris cu alt stilou (fapt despre care reclamantul a fost informat).

Totodată, pârâta a recomandat reclamantului să prezinte acte justificative în vederea confirmări acestei perioade(certificate de salariu, extrase din ordin de angajare/eliberare), organului de asigurări sociale ceia ce va servi temei pentru reexaminarea pensiei, pentru perioada menționată, însă aceasta a depus cerere de chemare în judecată.

Pârâtul menționează faptul că în cazul în care vor fi prezentate actele justificative în original la CTAS sect.Centru, pârâta va examina oportunitatea includerii perioadei respective în stagiul de cotizare.

Reieșind din cele relevate supra, constatând netemeinicia în fond a acțiunii reclamantului, CNAS solicită în conformitate cu art.224 alin.(l) lit.f) al Codului administrativ, respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În ședință de judecată reprezentatul pârâtului, nu s-a prezentat, fiind legal citat, ce se confirmă prin avizul poștal de recepție***** În temeiul prevederilor art.218 lit.d) Cod administrativ, care prevede că, neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu impiedică soluționarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată a dispus examinarea cazuei în lipsa reprezentantului pârâtului.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, ascultând explicațiile reclamantului***** cercetând probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că, acțiunea reclamantului *****împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil este întemeiată şi pasibilă de admis, din următoarele considerente.

Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ al RM, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Noţiunea de „act administrativ" este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77)31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcţii judiciare.

Conform art.206 Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). (2) Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Conform art.208 Cod administrativ, (1) în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Potrivit art.209 Cod administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător. (2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. (3) Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

În speță, la 29.03.2022, reclamantul *****s-a adresat către CTAS Centru cu cerere privind stabilirea pensiei.

Prin decizia CTAS Centru din 24.05.2022, reclamantului *****i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă, începând cu data de 13.02.2022.

La 20.06.2022, reclamantul *****, a contestat cu cererea prealabilă decizia din 24.05.2022, solicitând modificarea parțială a acesteia, includerea perioadei de muncă: 20.03.1980 – 21.07.1982, în care reclamantul a activat în calitate de antrenor superior la lupta liberă în cadrul DSO"Kolhoznicul" din Scoala Sportivă pentru Copii din Nisporeni; recalcularea mărimei pensiei, luând în calcul, inclusiv și perioda de muncă: 20.03.1980-21.07.1982.

În procedura prealabilă, organul ierarhic superior – CNAS, a emis decizia ***** din 30.06.2022, prin care cererea prealabilă a fost respinsă. Conținutul deciziei adoptate în procedură prealabilă este următorul: "În urma examinării cererii prealabile cu nr.*****din 21.06.2022, Casa Națională ie Asigurări Sociale, comunică următoarele. In conformitate cu prevederile art.41 alin.(l) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, bărbaților li se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei de 63 ani, dacă confirmă un stagiu de cotizare necesar de 34 ani pentru o pensie integrală sau un stagiu de cotizare minim de 15 ani pentru o pensie calculată proporțional. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare realizat până la 01.01.1999, conform art.15 al Legii nr.156/1998 și Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165/2017, este carnetul de muncă. In lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă. In rezultatul examinării dosarului de pensionare s-a constatat, că de la 13.02.2022 sunteți beneficiar de pensie pentru limită de vârstă. In stagiul de cotizare nu a fost inclusă perioada indicată în carnetul de muncă 2***** de la DSU„Kolhoznicul", deoarece inscripția cu privire la ordinul de eliberare este scris cu alt stilou (fapt despre care ați fost informat, fiind indicat pe cererea depusă. Astfel, în vederea includerii perioadei menționate în stagiul de cotizare urmează să prezentați acte justificative în vederea confirmări acesteia (certificate de salariu, extrase din ordin de angajare/eliberare), organului de asigurări sociale ceia ce va servi temei pentru reexaminarea pensiei. Prezenta decizie este pasibilă contestării în temeiul art.209 Cod administrativ, în instanța contenciosului administrativ, în termen de 30 de zile de la notificare, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe str.Kiev, 3, mun.Chișinău."

Nefiind de acord cu decizia adoptată în procedura prealabilă ***** din 30.06.2022, reclamantul, respectând termenul de 30 de zile, prevăzut de art.209 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, și-a realizat dreptul său la acțiune și a depus acțiunea în contencios la 29.07.2022.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată, constată că reclamantul a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, nu există. În astfel de circumstanțe, fiind respectată procedura și termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, instanța judecătorească va soluționa fondul cauzei.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În speță, reclamantul este destinatar al actului administrativ defavorabil contestat.

Astfel, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru din 24.05.2022, în partea contestată și decizia adoptată în procedura prealabilă – refuzul de admitere a cererii prealabile, emis de Casa Națională de Asigurări Sociale ***** din 30.06.2022 și cerința subsecventă de obligare a Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emisă actul administrativ individual favorabil reclamantului de includere în calculul pensiei a perioadei de activitate 2*****.

Starea de fapt stabilită pe parcursul examinării cauzei denotă următoarele.

La 29.03.2022, reclamantul *****s-a adresat către CTAS Centru cu cerere privind stabilirea pensiei.

Prin decizia CTAS Centru din 24.05.2022, reclamantului *****i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă, începând cu data de 13.02.2022.

La 20.06.2022, reclamantul *****, a contestat cu cererea prealabilă decizia CTAS Centru din 24.05.2022, solicitând modificarea parțială a acesteia, includerea perioadei de muncă: 20.03.1980 – 21.07.1982, în care reclamantul a activat în calitate de antrenor superior la lupta liberă în cadrul DSO"Kolhoznicul" din Scoala Sportivă pentru Copii din Nisporeni; recalcularea mărimei pensiei, luând în calcul, inclusiv și perioda de muncă: 20.03.1980 - 21.07.1982.

În procedura prealabilă, organul ierarhic superior – CNAS, a emis decizia ***** din 30.06.2022, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

Instanța de judecată a ajuns la concluzia că decizia autorității publice pârâte de neincludere a perioadei de 20.03.1980 - 21.07.1982 în calculul pensiei pentru limită de vârstă este ilegală, reeșind din următoarele: pârâtul argumentează neincluderea perioadei: 2***** de activitate a reclamantului în cadrul DSO"Kolhoznicul" în calculul pentru stabilirea pensiei, invocând faptul că inscripția cu privire la ordinul de eliberare este scrisă cu alt stilou. Instanța de judecată subliniază că, legiuitorul nu prevede un astfel de temei pentru a nu lua în calcul perioada contributivă de activitate a reclamantului în cadrul DSO "Kolhoznicul". În ședința de judecată a fost vizualizat originalul carnetului de muncă al reclamantului *****, anexat în copie la materialele dosarului administrativ, care nu conține careva înscrieri incorecte și/sau imprecise, respectiv, pârâtul ilegal nu a inclus perioada: 2***** de activitate a reclamantului în cadrul DSO"Kolhoznicul", în calculul pentru stabilirea pensiei.

Argumentele invocate de către autoritatea publică pârâtă precum că, în lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă – nu pot fi reținute de către instanța de judecată. Or, în speță carnetul de muncă nu lipsea, carnetul de muncă prezentat de reclamant nu conținea înscrieri incorecte și/sau imprecise, carnetul de muncă prezentat de reclamant confirma în mod cert că, în perioada de la 21.03.1980 până la 21.07.1982, reclamantul a activitat în cadrul DSO"Kolhoznicul". Prin urmare, pârâtul nu avea temei legal să solicite prezentarea altor probe.

Argumentul pârâtului cu referire la faptul că, inscripția cu privire la ordinul de eliberare este scrisă cu alt stilou, pare a fi făcut de către autoritatea publică pârâtă fără a se respecta principiile bunei credințe și diligență de care trebuie să dea dovadă orice autoritate publică.

În acest context, instanța de judecată apreciază critic argumentele autorității publice pârâte, or, este evident că reclamantului neîntemeiat nu i s-a inclus în calcul

pensiei perioada de la 21.03.1980 până la 21.07.1982 de activitate în cadrul DSO”Kolhoznicul”, iar autoritatea publică pârâtă nu a invocat argumente serioase care ar justifica refuzul Statului în valorificarea în deplină măsură a dreptului la pensie, care pentru a fi compatibil cu drepturile fundamentale protejate de lege, urmează a fi proporțional, adică să fie „prevăzut de lege”, să urmărească unul sau mai multe ”scopuri legitime” și să fie „necesar într-o societate democratică”.

În acest context, instanța de judecată reține ca fiind relevantă hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 19.07.2016, care a statuat că, „[...] Pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. **Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor**. Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin.(2)), **cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr.156-XIV.**

61. De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, **dreptul la pensie este imprescriptibil.**

65. De altfel, în condițiile art.35 alin.(2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei *din vina organului de asigurări sociale* care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen.

66. În același timp, pot exista situații în care pensia nu se încasează la timp din motive ce nu sunt imputabile organului de asigurări sociale, dar nu depind nici de voința beneficiarului pensiei, **însă legea și în asemenea situații îl sancționează pe titularul pensiei**.

68. Curtea reiterează că dreptul de proprietate nu este unul absolut și poate fi supus unor limitări. În acest context, Curtea reține că o restrângere a drepturilor relative garantate de Constituție trebuie să fie prevăzută de lege, să fie necesară în interesele menționate la art. 54 alin. (2) din Legea fundamentală, să fie proporțională cu situația care a determinat-o și să nu aducă atingere substanței dreptului de proprietate, altfel spus - să servească unui **interes public legitim**.

72. Prin urmare, cu referire la interesul public în discuție, punând în balanță interesul statului de a stabili anumite termene de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile în scopul asigurării certitudinii juridice, pe de o parte, și dreptul cetățenilor de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile legii, aceasta fiind, de regulă, **sursa lor primară de existență**, pe de altă parte, Curtea constată că acesta din urmă prevalează.”

În speța *Akdeejeva versus Letonia* (2007), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a obligat statul leton la despăgubiri, stabilind că a fost încălcat articolul 6 din Convenţia drepturilor omului şi articolul 1 din Protocolul 1, în cazul în care se procedează la recalcularea în minus a pensiei, dat fiind că este vorba despre un drept cîştigat.

Conform art.224 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Rezumând cele relatate și având în vedere că autoritatea pârâtă prin actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru din 24.05.2022, nu a aplicat corect Legea, restricționând nejustificat reclamantul în dreptul acestuia la calcularea pensiei, este pasibilă de anulat, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să efectueze calcularea pensiei reclamantului *****, cu includerea perioadei de activitate: 21.03.1980 - 21.07.1982.

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit. b), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantului ***** împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, se admite. Se anulează în parte actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru*****din 24.05.2022, în partea respingerii includerii în calculul pensiei perioadei: 21.03.1980 – 21.07.1982 și se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să stabilească și să achite lui ***** pensia, cu includerea în calculul pensiei a perioadei de activitate 21.03.1980 – 21.07.1982, realizate de către reclamantul ***** în calitate de antrenor superior în cadrul DSO”Kolhoznicul” din Școala Sportivă pentru Copii din Nisporeni.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia